

BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA

POLGÁRMESTER

JAVASLAT

Budapest Főváros Önkormányzatával kötendő pénzeszköz átadás-átvételi megállapodás aláírására, a Nepomuki Szent János szobor és környéke restaurálásával kapcsolatos feladatok ellátására

Készítette: **Kernné dr. Kulcsár Dóra**
aljegyző

Előterjesztő: **Németh Szilárd**
polgármester

Előterjesztés egyeztetve:
Kraxner István Csepeli Városgazda Zrt. divízióvezető
Samna Gábor kabinetfőnök

Előterjesztést megtárgyalta:

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Szeles Gábor
jegyző

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
Képviselő-testület

2013. évi 64. sz. előterjesztés

Testületi ülés dátuma: 2013. 03. 28.

Leadási idő: 2013. március ... 25

Rendkívüli testületi ülés időpontja:
2013. március ... 28

Tisztelt Képviselő-testület!

A Szent Imre téren található Nepomuki Szent János szobor a főváros legrégebbi köztéri szobra, amelyet az 1720-as években állítottak fel. Eredetileg a mai Kálvin tér helyén állt. Többszöri áthelyezés után került végül Csepelre, a Duna-partra, még a 19. század végén, de onnan is elmozdították. Így került mostani helyére. Az utazók és a hajózók védőszentjének szobrát azért is állították fel Csepelen, mert itt működött a legnagyobb kikötő, melynek köszönhetően a városrész fellendülésnek indult. A szobor felújítása időszerű, főleg a Szent Imre tér megújulásának függvényében.

Önkormányzatunk 2013. évi költségvetési rendeletének 2/a mellékletében a tartalékok kiadási előirányzatai között a 3928. sorban 11.000.000,- Ft összeget különített el a Nepomuki Szent János szobor restaurálására, környékének felújítására. Az előzetes egyeztetések alapján Budapest Főváros Önkormányzata munkák elvégzését a csatolt pénzeszköz átadás-átvételi megállapodás szerint is támogatná.

A megvalósítás érdekében készített restaurálási tervet és kutatási jelentést mellékelten csatolom.

Kérem, hogy a beruházás megkezdéséhez a határozati javaslatokat a képviselő-testület fogadja el.

Budapest, 2013. március 26.

Németh Szilárd
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, a Budapest XXI. kerület Szent Imre téren található Nepomuki Szent János szobor restaurálásával, a szobor környékének felújításával kapcsolatos feladatokat Budapest Főváros Önkormányzatával közös finanszírozásban el kívánja végezni, ezért a 2013. évi költségvetés tartalékok kiadási előirányzatai között 3928. soron tervezett 11.000.000,- Ft összeg felhasználását engedélyezi.

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy Budapest Főváros Önkormányzatával kötendő, 9.167.600, Ft összeg átvételéről szóló pénzeszköz átadás-átvételi megállapodás szövegét elfogadja, azt jóváhagyja és felhatalmazza a polgármestert az 1. sz. melléklet szerinti Megállapodás pénzeszköz átadás-átvételről szóló okirat aláírására, valamint arra, hogy az átvett pénzeszközzel a megállapodásban foglaltak szerint számoljon el Budapest Főváros Önkormányzata felé.

Felelős: **Németh Szilárd**
polgármester

Határidő: elfogadásra: azonnal
végrehajtásra: megállapodás aláírása 2013. április 15.
kivitelezési munkák 2013. december 31.
elszámolás:

A határozati javaslat elfogadásához a képviselők **minősített** többségének támogató szavazata szükséges.

MEGÁLLAPODÁS
pénzeszköz átadás-átvételről

amely létrejött egyrészről **BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA**
1052 Budapest, Városház u. 9-11.,
Bankszámlaszám: 11784009-15490012,
Törzskönyvi azonosító szám: 735638
Adószám: 15735636-2-41
KSH statisztikai számjel: 15735636-8411-321-01
ÁHTI azonosító: 745192
Képviseli: Tarlós István főpolgármester továbbiakban:
„Átadó”,

másrészről **BUDAPEST XXI. kerület CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA**
1121 Budapest, Szent Imre tér 10.
adószáma: 15521000-2-43
képviseli: Németh Szilárd polgármester
továbbiakban: **„Átvevő”,**

együttesen továbbiakban **„Felek”** között, alulírott napon és helyen, az alábbi feltételekkel:

1. **Felek** előzményként rögzítik, hogy a Fővárosi Önkormányzat tulajdonát képező, 1721-ben ismeretlen alkotó által készített Nepomuki Szent János szobor Csepel központjában a Szent Imre téren található (hrs.: 208664/1). A tér átépítéséhez kapcsolódóan a XXI. kerületi Önkormányzat levélben kezdeményezte a barokk szobor költségmegosztással történő felújítását, mely alapján a Fővárosi Közgyűlés Budapest Főváros 2013. évi összevont költségvetéséről szóló 21/2013. (III.20.) Főv. Kgy. számú rendeletének felújítási feladatai alatt a kulturális feladatok között „847202” címen „Nepomuki Szent János szobor felújításának támogatása” elnevezéssel 7.163.000 Ft támogatást hagyott jóvá. Az időközben elkészült végleges költségvetés alapján a szobor és környezetében végzett felújítási munkák teljes költsége **18.961.100 Ft**. A XXI. kerület Csepel Önkormányzat kérésére további **2.004.600 Ft** tervezése szükséges a feladatra, melyet követően a Fővárosi Önkormányzat által biztosított teljes támogatási összeg **9.167.600 Ft**.
2. Az **Átvevő** kijelenti, hogy az alábbi feladatot valósítja meg:
  - a) a felújítást végző megnevezése, címe: Budapest, XXI. kerület Csepel Önkormányzata, 1121, Budapest, Szent Imre tér 10.
  - b) a felújítás megnevezése, címe: Nepomuki Szent János szobor és a nyitott kőpavilon felújítása, Budapest XXI. kerület Szent Imre tér (hrs.: 208664/1)

- c) a felújítás megvalósításának módja: A tervezési munkát a hatályos jogszabályoknak megfelelően Budapest XXI. ker. Csepel Önkormányzata végezteti.
- d) A feladat mutatói: Budapest, XXI. kerület Szent Imre téren található Nepomuki Szent János szobor felújítása az 1. számú melléklet szerinti költségbecslés alapján.
- e) A megvalósítás tervezett ütemezése:
Kezdés: **2013. április 15.**
Befejezés: **2013. december 31.**

A felújítás teljes költsége: **14.930.000 Ft + Áfa** azaz bruttó 18.961.100 Ft

- f) A felújításhoz nyújtott önkormányzati **támogatás** (hozzájárulás) összege (≈48,35%): **9.167.600 Ft.**

3. Az **Átadó** kijelenti, hogy az 1. pontban ismertetett feladat megvalósításához - *kölcsönös és közvetlen érdekelttség mellett* - **9.167.600 Ft**-ot a felújítást végző Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata részére átad.
4. Az **Átadó** vállalja, hogy a 2.f.) pontban foglalt támogatás összegét két részletben utalja át az **Átvevő** 11784009-15521000 számú bankszámlájára az alábbi ütemezés szerint:
- **7.163.000 Ft**-ot a jelen pénzeszköz átadás – átvételi Megállapodás mindkét fél általi aláírását követő 14 napon belül,
  - **2.004.600 Ft**-ot a költségvetési rendelet hatálybalépését követő 14 napon belül.
5. Az **Átvevő** az átadásra kerülő pénzeszközből az 2. pontban megjelölt feladatot teljes körűen, a Budapest Főváros Kormányhivatalának I. kerületi Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala Örökségvédelmi Osztálya által kiadott örökségvédelmi engedélyben jóváhagyott határozatban foglaltak alapján, a közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevételével megvalósítja. A feladattal járó műszaki, szerződési, pénzügyi kérdésekben önállóan dönt. Az **Átadó** részére a felújítás teljes időszakában folyamatosan lehetővé teszi az ellenőrzés jogosultság gyakorlását. A feladat végrehajtásához szükséges szerződéseket saját nevében köti meg. Az **Átadót** az **Átvevő** tevékenységével összefüggésben semminemű műszaki, pénzügyi és törvényi felelősség nem terheli, az esetlegesen felmerülő többletköltség az **Átvevőt** terheli.
6. Az **Átvevő** vállalja, hogy az igazolt és kifizetett felújítási végszámla, a kivitelezővel kötött vállalkozói szerződés hitelesített másolatát és Budapest Főváros Kormányhivatalának I. kerületi Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala Örökségvédelmi Osztálya által kiadott végleges örökségvédelmi engedély hitelesített másolatát az elvégzett felújításról készített fotó dokumentációval együtt az **Átadó** részére a feladat befejezését követően, de legkésőbb **2014. május 31-ig megküldi.**

7. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. vonatkozó előírásai az irányadók.

Szerződő felek a jelen megállapodásban foglalt feltételekkel egyetértenek, azokat közösen értelmezték és azt, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, elolvasás után cégszerűen jóváhagyólag aláírták.

Budapest, 2013. ....

Átadó:

Átvevő:

.....
Tarlós István főpolgármester megbízásából
Csomós Miklós
főpolgármester-helyettes
Budapest Főváros Önkormányzata

.....
Németh Szilárd
polgármester
Budapest XXI. Kerület
Csepel Önkormányzata

Főjegyző megbízásából:
Budapest, 2013. ....

Budapest, 2013. ....

.....
dr. Kelemen Barnabás
aljegyző

.....
dr. Szeles Gábor
jegyző

A pénzügyi ellenjegyzést végezte:
Budapest, 2013. ....

Pénzügyi ellenjegyző:
Budapest, 2013. ....

.....
Verő Tibor
pénzügyi főosztályvezető
Budapest Főváros Önkormányzata
Főpolgármesteri Hivatal

.....
Halmos Istvánné
városgazdálkodási ág.vez.

A Csepel, Szent Imre téren található Nepomuki szobor és védő építménye

történeti kutatásának rövid összefoglalása

A Fent jelzett műemlék a 15805-as Műemléki törzsszámon szerepel az országos műemléki jegyzékben. A kutatási engedély alapján elvégzett adattári kutatásaim során három dossziében találtam (Leltári szám: 25562; 13044; 13046) részleteket a szobor előéletéről. Az előtörténet legkorábbi részleteiről Zettner Sebő székesfehérvári kanonok indigós, gépelt oldalai tudósítanak, amely az 1917. május 16-án kelt iratként a szobor talapzatába helyezett üveghengerből került elő. Így pontosan rögzíthető, hogy a szobor és védőépítménye közel háromszáz éves története során jelenleg a negyedik helyen látható. Az 1722-ben emelt barokk szobor eredeti helye a mai Kálvin tér területén volt, ahol a városfallal körülvett Pest városába, a mai Kecskeméti utca Kálvin téri torkolatában volt a Kecskeméti kapu. A kapu előtti híd vizes árkot ívelt át, ami a Kiskörút nyomvonalában volt. Innen 1780-ban, II. József uralkodása idején kerül el a városfal elbontása, a vizesárok feltöltése a város induló terjeszkedésének útjából. Az első csepeli plébános, Schmidt de Wallenstein közbenjárására kerül a szobor és az építmény a csepeli Duna partra, „száz lépésre” a víztől, a jelenlegi templom homlokzatával szemben, egy homokdombon „helyeztetett el”. Itt 1916-ig volt, amikor is a gyárak terjeszkedése, a homokdomb elhordása miatt áthelyezték. 1969-ben az újabb áthelyezésben műemléki tervező szerepet viselő Ágostházi László írja: „Ma ipari üzemek veszik körül, az egyik kerítése kettévágja az egykori domb lábát. A domb többi oldalán az útpítés változtatta meg az eredeti terepalakulatot.

Innen helyezik át a jelenlegi helyére 1973-ra. Az építmény elbontása, a szobor időleges tárolása és az új alapozásra visszaépített kompozíció munkálatai ilyen módon 1969-1973 között zajlottak. Az

eredeti részek bontását, újra építését, restaurálását az Országos Műemléki Felügyelőség Visegrádi Építésvezetőségének munkásai végezték. A szobrot Kovács Ernő szobrász restaurátor 1971-ben restaurálta. Sajnos ezekről a munkálatokról semmilyen más írásos nyom nem maradt fenn, mint az Ágostházi-féle feladatkiírás, ami a szobrok felületének óvatos, vizes kefével átmosását írja elő és kétszínű meszelését.

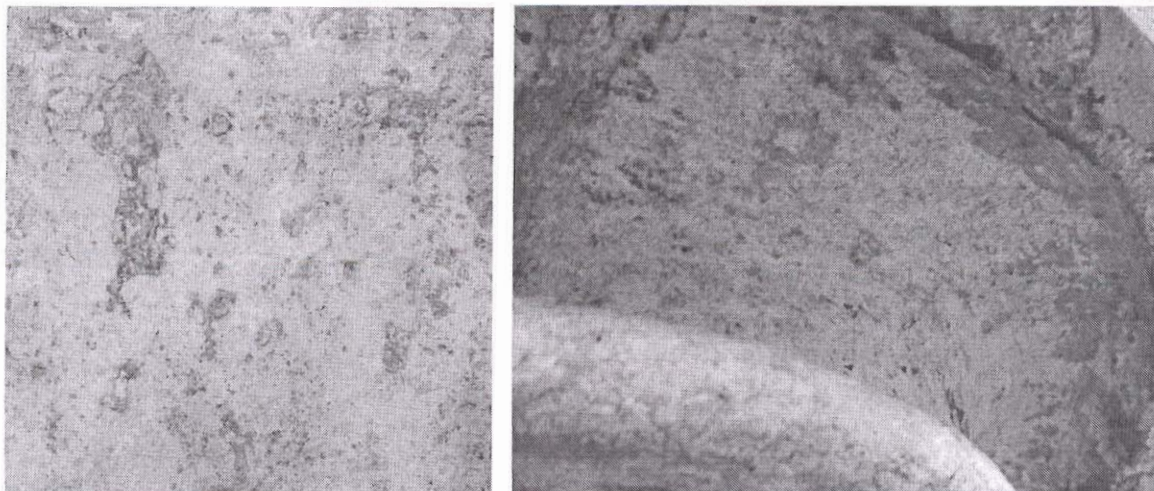
A jelenlegi állapot alapján azonban valószínűsíthető egy későbbi felújítás is, mivel a szobor ennél lényegesen több színnel van kifestve. Erről azonban a Műemléki Hivatal adattárában nem találtam semmilyen dokumentumot. Azonban a Szt. Imre templom plébánosától kapott információk szerint az egyház felújította az emléket az ezredforduló táján, úgy tíz-tizenkét éve. A felújítást Bodor Imre művészettörténész irányította. A restaurátor személyéről nincs adatom. Ekkor kapott az építmény új rácsot, és ekkor kapott polikróm színezettséget is.

A szobor polikrómiájának szigorú ikonográfiai szabályai vannak, ami a nepomuki Szent János szobroknál a hermelin palást színében mutat csak két verziót. A csepeli és az egyik analógiaként illusztrált csatári szobrokon a palást vörhenyes színe a hermelin nyári bundájának színét kölcsönzi, míg ritkább esetben a téli bunda alapján a palást színe is fehér, amiben csak a hermelin fark-végek feketéi adnak ritmikus csíkozást. A mi csepeli szobrunk is a nyári bundás változatok közé sorolható. A többi részlet esetében az angyal szárnyak és az ing alsó szélén és az ujj galléron végig futó csipke, a palástot összefogó zsinórozás és a palást alól kilógó rózsafüzér kereszt felülete lehet aranyozott. A talapzati rész festetlenségét azonban színminták mentén okkeres kőszínre patinázva képzelem el frissebbé tenni.

A helyszíni kutatás nyomán egy többször „bolygatott” felületre bukkanhatunk, ahol az eredeti színezésből már csak azért is van nagyon kevés nyom, mert a korábbi felújítások bevett gyakorlata volt, hogy az elkopott, elkoszolódott felületet lefaragták, lekopogták, eltávolították tisztítás gyanánt. Itt is ez történt, talán több alkalommal is. Ezen túl az egyes korok ízlésvilága, időnként nagyon erősen módosította az eredeti megjelenést, amit a későbbiekben ugyan korrigálni igyekeztek, de már csak óhatatlan további roncsolással sikerült. Itt is konkrét utalás történik Ágostházi László 1969-es felmérésében arról, hogy a „szerencsétlen” színválasztású korábbi meszelésnyomokat el kell

távolítani. Közelebbről szemlélve ez a kék szín több helyen megtalálható mind az építmény belső falán, mind a talapzat felső párkánytagozatának aláforduló felületein. Ez a kék meszelés általánosan divatos lehetett a XIX. században, amit számos – elsősorban vas megyei – restaurálásomon magam is tapasztalhattam.

kék festék nyomok a belső falon, és a talapzat párkányának aláforduló felületein.

Közelebbről vizsgálva elkülöníthető a legalsó felületen meglévő fehér meszelésnyomokon egy későbbi, kék pigmenttel színezett meszelés. Ennek a felületén nyomokban barnás, sötét okker-színezés és kisebb nyomokban élénk piros színnyomok. A piros pigment jelenléte utalhatna bólusz-hatásként aranyozott felület alapozására is, de a szobor előélete nem valószínűsíti ezt. Arra gondolok, hogy az igen költséges aranyozás a főnemesi megrendelői körhöz köthető inkább a barokk korban, itt pedig egy város számára készült a szobor. A XIX. századból ismerünk olyan szakrális emléket, ahol inkább

historizáló hajlamból újra aranyoztak szobrokat. A piros színnyomok jelenléte utalhat vízszintes tagolású polikróm festésre, de ezt a restaurálás megkezdése után, a tisztítás fázisában lehet pontosítani.

A korábbi felújítások több jelentős kiegészítést végeztek, amit a közeli felvételeken jól le lehet követni. A legjelentősebbek azok a figurális pótlások, amelyek teljesen új öntvényként egészítik ki a kompozíciót. Ilyen a Nepomuki Szent János feje, a jobb oldalán térdeplő angyal feje és jobb szárnya, valamint a jobb karjának jelentős része.

Az angyal jobb szárnyának a fehér ferde vonal feletti része és a teljes fej újramintázott rekonstrukció. Technikailag úgy készült, hogy a szobron, agyagból megmintázott pótlásról negatív formát vettek, majd azt a töredékre illetve műköből kiöntötték. Erre utal a felületen látható buborékok jelenléte, ami ennek a technikának a következménye lehet.

Úgy tűnik, hogy a Szent János fej is öntvényre lett cserélve. Az oldalsó, fehér nyilak feletti részt öntvénynek láttam. Jelentős kiterjedésű pótlás van a bal kézfejen is.

A figura hátsó oldala viszonylag egységes, pusztán elkoszolódott képet mutat.

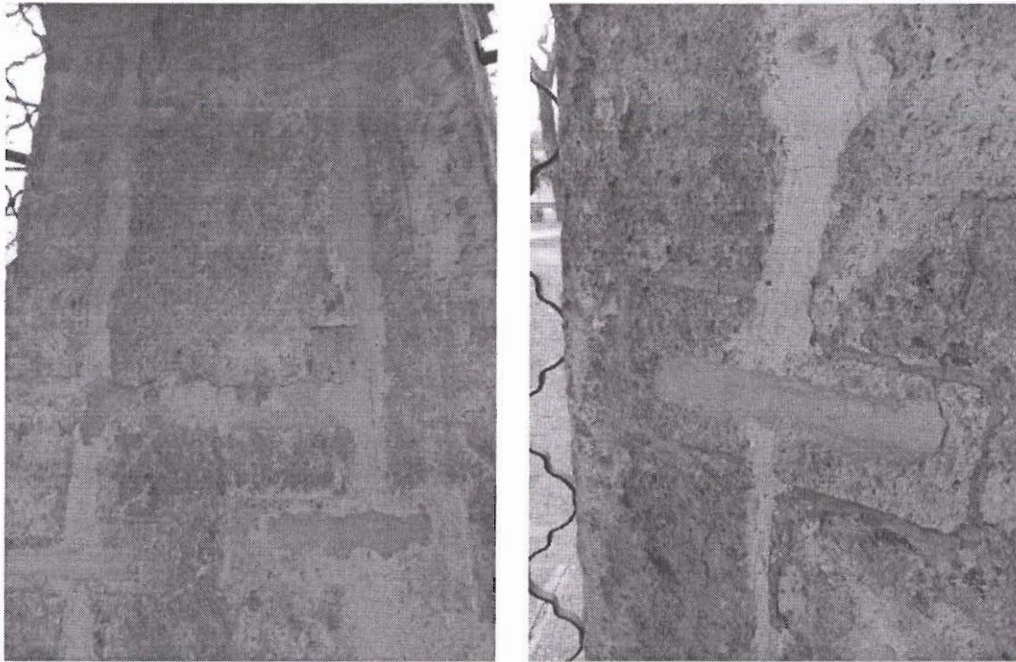
A barokk stílusra jellemző mozgalmasság szépen látható a karing palást alatt lendülő részletein.

A szobortalapzat gazdag ornamentikájú felülete szürkés koszoságában egyáltalán nem tudja érzékeltetni a plasztika általi tagoltságot. A lecsorgás-szerű elszíneződések a kiegészítő anyag eltérő szerkezetéből adódóan még inkább rontják az összhatást.

A részlet felvételen jól látható, hogy a jobb oldali csiga forma durva szemcsésű kiegészítésből van, ami az eredeti részletekhez képest intenzívebben koszolódik, ezáltal foltossá teszi az összhatást.

Láthatóan nem tért ki ez a legutóbbi restaurálás a negyven évvel ezelőtti építmény-összerakás mára alkalmatlanná vált anyagainak cseréjére. Talán kaphatott egy meszelt réteget, ami tompította a zavaró eltéréseket, de mára ez is elkopott. A jelenlegi felújítási szándék alapján ezeket az erősen cementes, („görömbeinek” nevezett) fugákat, lejavításokat ki kell vésni és a kő struktúrájához illeszkedőbb restauráló habarcsra cserélni.

Az alsó régiókban jelentkező kiszódás a beton padlónak tulajdonítható, amit a fugák cseréjével és desztillált vizes sómentesítő pakolással lehet tompítani.

2013. március 7.

Módy Péter
okl. kőszobrász restaurátor
Névj.sz.: K3-236

Budapest, XXI. kerület Szent Imre tér, Nepomuki Szent János szobor

A nyitott kőpavilonban elhelyezett barokk emlékmű (M 15806)

megújításának restaurálási terve

Készítette: Módy Péter kőszobrász-restaurátor művész

Palmetta-Művek Bt.

Felújítási Javaslat

a Csepeli, barokk, Nepomuki Szent János szobor

és fogadó építménye tárgyában

Az 1721-ben készült szobor eredeti helye a Pest város Kecskeméti kapuja előtt volt. Innen a Budafoki útra, majd jelenlegi helyére, Csepel központjába lett áthelyezve. A jelenlegi felújítási koncepció foglalkozni kíván a városközponti tér és az emlékmű hangsúlyosabb és szerveesebb kapcsolatával is.

A jelenlegi állapot helyszíni felmérése alapján a Csepel központjában lévő Nepomuki Szent János szobor felújítása az alábbi feladatok elvégzésével történhet meg:

1. Az *építmény teteje* az eredeti állapotot megőrizve, *fazsindelyes fedésű*. Ennek a fazsindelynek a karbantartása folyamatos ellenőrzést igényel, a jelenlegi állapotában éppen időszerű az újabb állagmegőrző kezelés. A felület mechanikus tisztítása után megfelelő beitató fakezelésre van szükség, s ahol a fazsindelyek sérültek, ott azok cseréjére. (A tető csúcsában lévő vörösréz gombdíz állapotja látszólag nem igényel felújítást.)
2. A „gloriett” *építmény* centrális szerkesztésű. Négy boltíves nyílás tagolja a hengeres felületet. Az építmény anyaga durvamészke. Eredeti kitermelési helye valószínűleg a barokk kori Pesthez közeli kőbánya, amely ma már Budapest egyik kerületének nevében van csak jelen, a kőkitermelés régen megszűnt. Hasonló szerkezetű követ adó bánya jelenleg Sós-kúton és a Sopron melletti Fertőrákoson található. Sajnos a közelebbi, sós-kúti bánya gyengébb minőséget ad. A barokk korban előszeretettel alkalmazott kőanyagot eredetileg mindig festették, valamilyen módon védve az időjárás hatásaitól. A 19. század végétől ható purista ízlés nyomán sorra vakarták, vésték, drótkéfélték le ezt a meszes, esetenként kazeines festéket a barokk épületekről, szobrokról. Az akkoriban épült épületeken már nem is volt semmilyen hasonló védő réteg. A mára szinte „megkövesedett” ízlés nem is igazán tudja befogadni az eredeti megoldásokhoz visszanyúló felújítási koncepciót. A követ köszínűen, a maga naturális megjelenésében szeretjük látni. A műemlék védelmére hivatott szakmai elképzelések ezért találták ki a megfelelő kompromisszumot azzal, hogy a kő védelmét igyekezzen úgy ellátni, hogy az a laikus szemlélő számára ne legyen látható, szembeszökő. Mivel a natúr kőanyag nagyon gyorsan koszolódik - különösen a mai levegő szennyezettség mellett – túl sűrűn kellene felújítani, tisztítani. Ezek a tisztítások mindig elkoptatnak valamit a felületből. Érthető, hogy ezzel a módszerrel hamar értékelhetlenné kopna a felület. Az alkalmazott megoldás a felület vékony meszelésével a kő apró krátereit tölti-tömíti ki. Ezután kerül egy időt állóbb, köszínű szilikát festék réteg a felületre, amely a szükséges felújítások időközzeit kétszeresére növeli. Erre a KEIM festék család *restauro lasur* nevű terméke jelenleg a legelfogadottabb.
3. Az építményt magasan kiemelő *lépcsők* már nem lehetnek az eredetiek, mivel *bazalt zúvalékkal kevert beton öntvényként* készültek. A lépcső elemek állapota kielégítő, de az illesztések több helyen jelentősen kimozdultak. Helyreállításukhoz elbontásuk és újra rakásuk szükséges.

4. Az építmény nyílásait lezáró *vasrúcs* sem túl régi, de felújítása az időszakonként szükséges karbantartás részeként is szükséges.
5. A *Nepomuki Szent János szobor* jelenlegi állapota a legutóbbi felújítás óta eltelt koszolódás mellett magán viseli a felújítási koncepció visszafogott, az eredeti barokk megjelenéstől nagyon idegen előadás módját. Az egész műemlék jelenlegi viszonya a környezetével ugyanezt a disszonáns viszonyt mutatja. ***Annak ellenére, hogy lépcsővel kiemelt, jelentős méretű építménnyel övezett a szobor, mégis félre esőnek, eldugottnak tűnik a viszonylag nagy közparkban, a jelentős tömegű templom épület közelében.*** Húsz-harminc évvel ezelőtt nem csodálkozhattunk azon, ha egy Csepel központjában lévő szakrális monumentumot úgy állítottak helyre, hogy az azért ne váljon nagyon feltűnővé. Ezt az „öncenzúrázó” hangulatot a visszafogott festettség is jelzi, hiszen a legutóbbi helyreállításkor is előtűnhettek az eredeti barokk festettség nyomai. Utalás történik is rá a szobor felületeinek, tagolt részeinek különböző színezettségében, de ezek a szín és tónuskülönbségek túlságosan visszafogottak, akvarell-szerűek. ***Egy jelenkori felújítás nagyobb bátorsággal nyúlhat vissza a barokk szobrok gazdag festettségéhez analógiaként.*** Nepomuki Szent János figurája amúgy is számos analógiával rendelkezik, ikonográfiai programja jól ismert. (Valóban csak zárójeles utalás erre az ikonográfiai háttérre, hogy a szent legendáriuma alapján folyók, vizek, hidak mellett volt elhelyezve rendszerint. A szobor eredeti helyén, a Pest város kecskeméti kapuja előtt valószínűleg a városkapu előtt lévő vizes árok, később talán már csak szárazárok előtt lehetett elhelyezve, az árkon átívelő híd mellett. *Ezt a motívumot talán szerencsés lenne valamilyen módon megjeleníteni, vagy utalást tenni erre építészeti, vagy térburkolati megoldásokkal itt is...*)

A fentiek alapján a jelentős méretű szobor és gazdagon tagolt talapzata a jelenlegi állapotához képest egy teljesebb kiegészítettség felé elmozduló, a barokk festettséget felvállaló megújítás irányában teszek javaslatot.

A Nepomuki Szent János szobor jelenlegi képe 2012. novemberében

A tető fazsindelyes fedését megőrzendő értéknek tekintve a faanyag természetes öregedését ellensúlyozó kezelést kell elvégezni. A beitató kezelésnek impregnáló, gombamentesítő, algamentesítő hatású, UV álló tulajdonsággal kell bírnia (pl. Remmers Carbolin).

A lépcső elemek szét tolódását csak a lépcsők újra rakásával lehet korrigálni. A fuga távolságokat egyenletesen kell elosztani és célszerű a lépcső elemek fedéseinél összekötő, rozsdamentes acélkapcsokkal megtartani a helyreállított állapotot. A fuga anyagot is hasonlóan sötét színűre kell beállítani, mint a bazaltszemcsés lépcső elemeket.

A felület óvatos tisztításakor a biológiai szennyeződések is el kell távolítani (Remmers BFA entfernter) A visszanedvesedés lehetőségét is növeli, ha a kőanyagot megfelelő felület védelemmel látjuk el. A lábazati régióban a hidrofóbizálásnak is nagy szerepe van ebben (Remmers Funcosil SL). A vas korlát felújítását célszerűbb leszerelt állapotban, homokfújt felületre tisztítva újra festeni.

A talpzat nagyon gazdag, barokk motívumai kevésbé érvényesülnek a jelenlegi állapotban. A kiegészítések, javítások letompított élleikkel a plasztikai tagoltságot is tompítják. A felújítások jelzései közül a képen látható 1890-es dátum látható és az eredeti állítás 1721-es évszáma (következő kép).

A talapzat formai gazdagságával kiemelkedik a hazai barokk szobor posztamensek korabeli megoldásai között is. Külső térben feltétlenül kevés ilyen darab maradt ránk.

Felvetődött az emlékmű szervezettebb tér elemmé válása érdekében a megközelítési irány kijelölése valamilyen térburkolati megoldással. Részemről csak esztétikai irányú javaslattal élek. A lépcsők bazalt zúzalékos anyaga miatt a Lépcsőket övező felületen, körben, bazalt kocka alkalmazását érdemes választani. Így még azt a kissé zavaró hatást is tompítjuk, ami jelenleg a lépcsők anyagának és az építmény kontrasztjából adódik. Egy bazalt kockából kirakott út megfelelő tengelyt jelöl ki a térben a megközelítés irányával. A már korábban említett ikonográfiai utalást (Nepomuki Szent János szobrát mártíromsága miatt hidak mentén, vízfolyás és utak találkozásánál volt szokás felállítani.) Talán érdekes megoldás lehetne a szobor felé vezető burkolt utacska két oldalán egy rövidebb (3-4m hosszú) szakaszon barokk stílusú hídkorlát elemeket elhelyezni. Ennek motívumául számos analógia létezik, talán az egyik legismertebb a régi Pesti kálvária épületén lévő korlát-forma (jelenleg a VI. kerületben lévő „Epreskertben” található).

2012. november 30.

Módy Péter
Forster Gyula díjas
kőszobrász restaurátor

Analógiák a restaurálás megújításának irányához

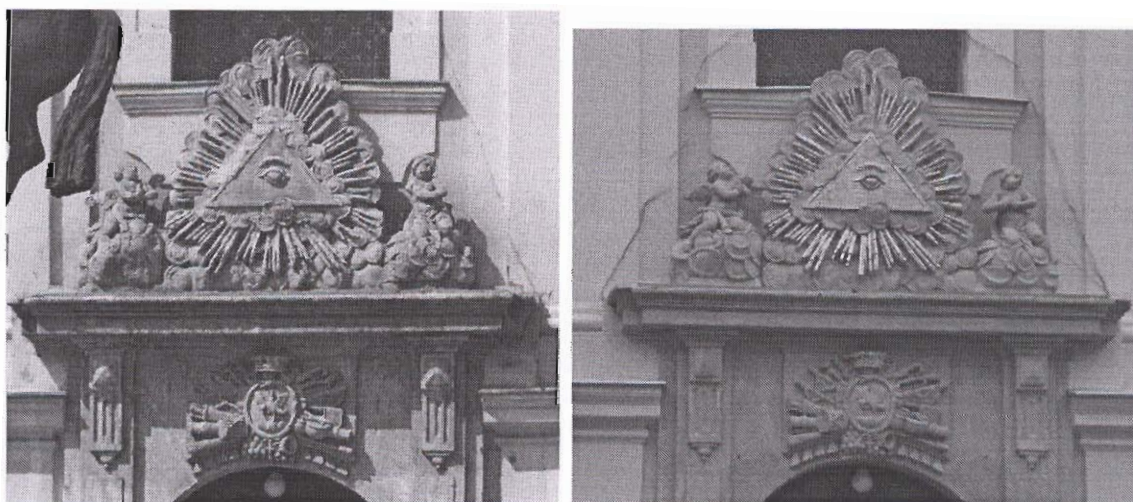
A Gödöllői kálvária megújított restaurálása 2011.
(vezető restaurátor: Varga Zoltán Zsolt)

Az eredeti mellékalakok a barokk színeztségének felvállalásával, megkülönböztetést kaptak a későbbi korpusz alakoktól.

2011-12. **Kőszeg**, Jurisics vár bejárata feletti Eszterházy címer (restaurátor :Módy P.)

A heraldikailag pontosan ismert színezést egy későbbi, hibás kifestés miatt is egyértelművé kellett tenni a restaurálás során.

2010. **Csongrád**, R.k. templom nyugati kapuja a Károlyi család címerével. (restaurátor :Módy P.)

A templombejárat feletti kompozíciót a kevés támpont és a nagyfokú felületi kopottság miatt csak fő motívumában, a „Mindent látó szem” esetében aranyoztuk, de tudható, hogy a felhők, a puttók és a címerábrázolás is polikróm festésű volt.

Egyik korai próbálkozásom a barokk festettség vissza csalogatására egy Zala megyei templom közelében lévő Nepomki szobor. A festék vizsgálatok alapján kiderült, hogy ennek a példánynak a hermelin nyári bundájának barnás-vöröses színével azonos a palást színezése. Az eredeti festék rétegek megfelelő konzerválása után a rekonstrukciós festés könnyen elkülöníthető, esetleg eltávolítható a felületről.

1998. **Csatár** (Zala m.) Nepomuki Szent János szobor (restaurátor :Módy P.)

2009. Simaság, (Vas megye) Nepomuki Szent János szobra a Festetics család ősi birtokán.

2011. Szombathely 1687-ben készült Mária szobor restaurálása Heitler András festőrestaurátorral közösen.